

III. ЩОДО НЕДОВЕДЕНОСТІ ПЕРЕХОДУ ПРАВА ВИМОГИ ТА НЕДОСТОВІРНОСТІ ДОКАЗІВ ПОЗИВАЧА (РОЗРИВ ЛАНЦЮГА ВІДСТУПЛЕННЯ)

1. Дефектність, вибірковий характер та недостовірність «Реєстру прав вимоги № 55 від 01.01.2000 року»

Позивач надав до суду документ, який названо «Реєстр прав вимоги № 55 від 01.01.2000 року». Проте надана копія містить інформацію лише щодо одного єдиного боржника (щодо Відповідача). Жодних відомостей про інших осіб, які мали б бути включені до цього Реєстру, документ не містить. За своєю правовою природою та згідно з судовою практикою (зокрема, позицією Київського районного суду м. Одеси у справі № 947/25048/23), документ, який містить інформацію лише про одного боржника із вилученням інших, не може вважатися цілісним Реєстром прав вимоги, який є невід'ємною частиною договору факторингу. Такий документ є вибіркоким витягом (копіляцією), створеним позивачем виключно для цього судового процесу, що викликає обґрунтовані сумніви у його достовірності в розумінні ст. 79 ЦПК України.

2. Відсутність первинних документів про фінансування (оплату за відступлення)

Відповідно до ч. 1 ст. 1077 ЦК України, договір факторингу за своєю правовою природою є виплатним. Фактор зобов'язаний передати грошові кошти в розпорядження клієнта за плату. Належним, єдиним допустимим та достовірним доказом такого фінансування є виключно первинні банківські документи (платіжні інструкції, виписки з рахунків) з відміткою банку про проведення платежу, які підтверджують, що за цим ланцюгом дійсно відбувся рух коштів.

Відповідно до п. 3 наданого Реєстру № 55 від 01.01.2000 року, сума фінансування підлягає сплаті фактором у чотири етапи. Оскільки договір факторингу за законом є відплатним, обов'язковою умовою переходу права вимоги є реальне перерахування коштів за відступлені права. Позивач розуміє цей обов'язок, тому на підтвердження оплати за наступними Договорами факторингу № 2 та № 3 додав до позову копії платіжних інструкцій.

Проте щодо ключової, першої ланки Договору факторингу № 1 та безпосередньо Реєстру прав вимоги № 55 від 01.01.2000 року — жодного платіжного документа суду надано не було. Позивач не надав жодного первинного бухгалтерського або банківського документа (платіжних інструкцій, меморіальних ордерів чи виписок з рахунків), які б підтверджували, що новий кредитор дійсно виконав умови п. 3 Реєстру та здійснив оплату на користь первісного кредитора. За відсутності доказів оплати, факт відступлення права вимоги за цим Реєстром є недоведеним.

Позивач намагається компенсувати відсутність реального фінансування та замінити банківські платіжні документи Актом звірки розрахунків та Протоколом узгодження

предмету факторингової операції від 01.01.2000 року. Проте вказані документи не є первинними у розумінні Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», не фіксують факт здійснення господарської операції (рух коштів) та не можуть вважатися належним доказом фінансування однієї компанії іншою.

3. Недоведеність факту реальної передачі документів, що підтверджують право вимоги

Згідно з п. 5 наданого Реєстру, документи, що підтверджують право вимоги (Кредитні договори), передані Фактору шляхом направлення електронного листа на електронну пошту. Матеріали справи не містять жодних належних доказів відправлення або отримання такого електронного листа (наприклад, знімків екрану поштової скриньки, лог-файлів сервісу або копій повідомлень, засвідчених ЕЦП/КЕП уповноважених осіб). Позивачем не доведено факт реальної передачі документів, що підтверджують право вимоги, від Первісного кредитора до нового набувача боргу, що є самостійною підставою для визнання вимог безпідставними.

4. Ознаки штучного створення додаткових документів та відсутність повноважень підписанта

Детальний аналіз наданих Позивачем Акту звірки розрахунків та Протоколу узгодження предмету факторингової операції викриває очевидні суперечності у доказовій базі та вказує на ознаки їхнього формування «заднім числом» з огляду на наступне:

* **Офіційні дані державного реєстру:** Одноосібним керівником (директором) первісного кредитора у період з 01.01.2000 р. по 01.01.2000 р. офіційно була Андронікова Олена Олександрівна. Інший громадянин був призначений на посаду директора лише 01.01.2000 року, що беззаперечно підтверджується долученим до цього Відзиву Витягом з історії реєстраційних змін з державного реєстру

* **Взаємовиключні дані в матеріалах позову:** У самому Реєстрі прав вимоги № 55 від 01.01.2000 р. керівником зазначено саме Андронікову О. О. Натомість у Протоколі узгодження та Акті звірки від тієї ж самої дати (01.01.2000 р.) керівником вже вказано особу, яка очолить компанію лише через кілька років.

Юридична особа не може в один і той же день представлятися та підписуватися двома різними директорами. Вказаний громадянин на дату 01.01.2000 року не мав статусу одноосібного виконавчого органу та не володів повноваженнями для підписання фінансових та господарських документів від імені первісного кредитора.

Таким чином, Позивачем не надано належних доказів реальності господарської

операції за Реєстром № 55 (відсутній платіжний документ), а додані Акт звірки та Протокол містять хронологічні розбіжності, які ставлять під сумнів їхню достовірність. Наявність на документах відтиску печатки компанії не легалізує підпис особи, яка не мала на це повноважень, що узгоджується з правовою позицією Верховного Суду у постановках від 27.12.2019 р. у справі № 924/70/18 та від 23.07.2019 р. у справі № 918/780/18, де зазначено, що відтиском печатки засвідчується лише підпис відповідальної особи, а саме волевиявлення юридичної особи виражається виключно підписом уповноваженої особи.

Оскільки підписант взагалі не мав повноважень керівника станом на вказану дату, до даних правовідносин не можуть бути застосовані правила ч. 1 ст. 241 ЦК України про «наступне схвалення правочину». Відповідно до правового висновку Верховного Суду у постановках від 25.04.2018 р. у справі № 710/2175/15-ц, від 31.10.2018 р. у справі № 664/998/17 та від 18.01.2023 р. у справі № 761/41349/19, стаття 241 ЦК України презумує наявність у представника певного обсягу повноважень. Ця норма не може бути застосована, якщо правочин укладений від імені особи іншою особою, яка взагалі не мала жодних повноважень діяти від імені юридичної особи, а, отже, не могла їх перевищити.

****Висновок:**** Позивачем не доведено факт належного завершення факторингової операції, оплати за нею та легітимність Реєстру № 55. Оскільки перша, базова ланка уступки є дефектною та фінансово непідтвердженою, всі наступні договори факторингу не мають юридичної сили за загальним правовим принципом **Nemo dat quod non habet** (Ніхто не може передати більше прав, ніж має сам).

> «З огляду на відкритість відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Суд не обмежений у процесуальному праві самостійно перевірити та пересвідчитися у дійсних реєстраційних даних Первісного кредитора щодо зміни керівників під час розгляду справи».